

Της
Βάσως Χαράλαμπίδου

«Το Βήμα» αποκαλύπτει τα πρακτικά της αξιολόγησης του έργου

Το μεγάλο φαγοπότι στον Αχελώο

Από όλα τα έργα... απομόνωσαν μόνον εκείνα τα οποία θα έπρεπε με διαγωνισμό να κάνει η ΔΕΗ και τα οποία θέλησαν οι «εργολάβοι» να κατασκευάσουν αντί 118.144.217.050 δρχ. Το ΥΠΕΧΩΔΕ, που είναι προφανώς αναρμόδιο για έργα της ΔΕΗ, έκρινε κατ' αρχήν υπερβολικό το ποσόν που ζητούσαν οι εργολάβοι και εκτίμησε το έργο 96 δισ. δρχ., για να τα μειώσει εν συνεχεία στα 90 δισ. δρχ., ως εάν τα δισεκατομμύρια ήταν χιλιόδραχμα.

ΕΝΑ ΕΡΓΟ που είχε υποπέσει σε... χιμερία νάρκη τα τελευταία τρία χρόνια, αφυπνίσθη πρόσφατως, κυφορώντας παράλληλα ένα νέο μεγάλο σκάνδαλο («Το Βήμα», 6.10.1991). Πρόκειται για το έργο «Εκτροπή του Αχελώου Ποταμού και Αξιοποίηση της Θεσσαλικής Πεδιάδος». Μια μοναδική προσφορά σε έναν τουλάχιστον παράδοξο διαγωνισμό ανέβαζε το κόστος του όλου έργου σε εκατοντάδες δισεκατομμύρια δραχμές. Τελικά από όλα αυτά τα έργα... απομόνωσαν μόνον εκείνα τα οποία θα έπρεπε με διαγωνισμό να κάνει η ΔΕΗ και τα οποία θέλησαν οι «εργολάβοι» να κατασκευάσουν αντί 118.144.217.050 δρχ. Το ΥΠΕΧΩΔΕ, που είναι προφανώς αναρμόδιο για έργα της ΔΕΗ, έκρινε κατ' αρχήν υπερβολικό το ποσόν που ζητούσαν οι εργολάβοι και εκτίμησε το έργο 96 δισ. δρχ., για να τα μειώσει εν συνεχεία στα 90 δισ. δρχ., ως εάν τα δισεκατομμύρια ήταν χιλιόδραχμα. Την ίδια ώρα όμως (όπως ήδη απεκαλύφθη «Το Βήμα») η ΔΕΗ, που γνωρίζει από παρόμοια έργα και θα έπρεπε να έχει και την ευθύνη, κοστολόγησε το έργο σε 80 δισ. δραχμές...

Το σκάνδαλο, που επωάζεται σε κυβερνητικά και άλλα γραφεία, είναι, όπως τόνισε «Το Βήμα» από την περασμένη Κυριακή, τεράστιο. Και έχει πολλές πλευρές. Επί του παρόντος η δημοσιογραφική έρευνα, που συνεχίζεται, αποκαλύπτει τα εξής πρώτα στοιχεία:

Υστερα από όλα και ενώ όλοι θα περίμεναν ότι η ΔΕΗ θα αναλάμβανε τις ευθύνες της, οι κυβερνητικοί αρμόδιοι (με ποια κάλυψη...) ανέθεσαν σε επιτροπή εισήγησης για την ανάθεση του έργου να βγάλει το φίδι από την τρύπα. Η επιτροπή - ευτυχώς για το δημόσιο συμφέρον - ολοκλήρωσε τις συνεδριάσεις της χωρίς να καταλήξει σε απόφαση. Δηλαδή υπήρξε διχασμός μεταξύ των μελών της. Και κατόπιν αυτού, ΑΝΑΡΜΟΔΙΟΙ προφανώς παράγοντες του υπουργείου Εθνικής Οικονομίας (το θέμα «χειρίζεται» ο υφυπουργός κ. Τσιπλάκος) ανέλαβαν να καθορίσουν το εύλογο τίμημα και να αναθέσουν το έργο... Λέγεται ότι για την οργάνωση της όλης εκμετάλλευσης επιστρατεύθηκαν κοινωνικοί παράγοντες, χρησιμοποιήθηκαν ελικοπτερα και «ανεκαλύφθη» το φιλότιμο των τοπικών δουλεβάν, που σε κλίμα γενικής συναινετικής φημιολογείται ότι απεφάσισαν να αγνοήσουν το σκάνδαλο μαμούθ. Είναι χαρακτηριστικό ότι και μετά από την αποκάλυψη των σκανδάλων οι τοπικοί πολιτικοί παράγοντες αιωλούν - το σκάνδαλο θα μπορούσε να είναι όχι μόνον τεράστιο (περισσότερα από δέκα δισ. δρχ.) αλλά και... οικονομικό!!

Σύμφωνα με ορισμένες πληροφορίες, σχεδιάζεται να πραγματοποιηθεί εντός των ημερών ευρεία σύσκεψη με τη συμμετοχή δουλεβάν όλων των κομμάτων της περιοχής Θεσσαλίας, υπό την προεδρία του αναπληρωτή υπουργού Εθνικής Οικονομίας κ. Αρ. Τσιπλάκου. Η ευρεία σύσκεψη δεν θα γίνει, αν η κυβέρνηση αναλάβει τις ευθύνες της.

Η ΕΝΔΕΚΑΜΕΛΗΣ επιτροπή εισήγησης για την ανάθεση του έργου, που συγκροτήθηκε με διευπουργική απόφαση της 23.8.91 και αποτελείται από εκπροσώπους των υπουργείων Εθνικής Οικονομίας, Βιομηχανίας Ενέργειας και Τεχνολογίας, Γεωργίας, ΠΕΧΩΔΕ, του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας (ΤΕΕ), των Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (ΠΕΔΜΕΔΕ) και εκπρόσωπο των ΤΕΙ, είχε

Η «κολοκυθιά» με το «εύλογο τίμημα» της εκτροπής

σκοπό τη γνωμοδότηση για την ανάθεση του έργου με βάση τους φακέλους προσφορών, οι οποίες υπεβλήθησαν κατά τη δεύτερη φάση του διαγωνισμού και με βάση τις διατάξεις των τεχνών δημοπράτησης, των πρακτικών της ειδικής τεχνικής επιτροπής και της ειδικής οικονομικής επιτροπής.

Η επιτροπή συνεδρίασε για πρώτη φορά στις 29 Αυγούστου 1991 και στο τραπέζι τέθηκαν το από 27.2.91 πρακτικό της ειδικής τεχνικής επιτροπής αξιολόγησης των τεχνικών και οικονομικών προσφορών, το από 15.7.91 πρακτικό της ειδικής τεχνικής επιτροπής αξιολόγησης της 6' φάσης των τεχνικών και οικονομικών προσφορών και το από 29.8.91 πρακτικό αξιολόγησης χρηματοδοτικών προσφορών και προσφορών αντιταξιαστικών οφελών.

Κατά τη διάρκεια της συζήτησης υπήρξαν δύο απόψεις: Οι εκπρόσωποι της ΔΕΗ υποστήριξαν ότι το εύλογο τίμημα για τα έργα κεφαλής είναι 80 δισ. δρχ. Τα μέλη της επιτροπής που εξέφραξαν το ΥΠΕΧΩΔΕ είπαν ότι το εύλογο τίμημα για το ίδιο τμήμα του έργου είναι 96 δισ. δρχ.

Επί της ήδη υπάρχουσας διχονομίας η επιτροπή εισήγησης για την ανάθεση του έργου έπρεπε εντός εικοσιήμερου να αποφασίσει και να καταλήξει σε ομόφωνη απόφαση, γεγονός που, όπως προαναφέρθηκε, δεν επιτεύχθηκε. Η επιτροπή, πράγματι, συνεδρίασε εκ νέου στις 19 Σεπτεμβρίου, συζητώντας και:

* έκρινε ότι θα πρέπει να διασφαλισθεί η συμμετοχή των συνεργατών προμηθευτών και υπεργολάβων, κυρίως των Ελλήνων, στην κατασκευή του έργου,

* συμφώνησε με τις παρατηρήσεις των επιτροπών τεχνικής αξιολόγησης για τη βελτίωση της τεχνικής προσφοράς,

* έκρινε ότι η σύμβαση θα πρέπει να διατυπωθεί με τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων μερών, των κοινωνικών φορέων και του ΤΕΕ.

ΩΣ ΠΡΟΣ το «ψητό» - όπως προκύπτει από τα πρακτικά των συζητήσεων που αποκαλύπτει σήμερα «Το Βήμα»: οι κκ. **Εμμ. Κογγυλάκης** και **Π. Κασούτης**, εκπρόσωποι του υπουργείου Βιομηχανίας (α.σ. εκπρόσωποι της ΔΕΗ δεν υπήρχαν σε αυτή την επιτροπή), υποστήριξαν ότι «αποδέχονται ως εύλογο τίμημα αυτό που προκύπτει με βάση τις εκτιμήσεις των εκπροσώπων της ΔΕΗ στην Ειδική Τεχνική Επιτροπή».

Λόγω όμως των αβεβαιτήτων πάνω στις οποίες στηρίζεται ο υπολογισμός της ΔΕΗ θεωρούν το ποσό που υπολόγισαν οι εκπρόσωποι της ΔΕΗ ως κατώτατο όριο και μπορεί να γίνει αποδεκτό ένα αυξημένο τίμημα». Δηλαδή, το εύλογο τίμημα πρέπει να καθοριστεί άνω των 80 δισ. δρχ. Η κυρία **Δ. Κοτσοβιδίου** και ο κ. **Α. Μπαρτζιώτης**, εκπρόσωποι του ΥΠΕΧΩΔΕ, υποστήριξαν ως εύλογο τίμημα «αυτό που έχει διατυπωθεί στο πρακτικό της Ειδικής Τεχνικής Επιτροπής με βάση τις εκτιμήσεις της υπηρεσίας τους και τις χρημα-

τοοικονομικές εκτιμήσεις του υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, γιατί έγινε με βάση τα εγκεκριμένα αναλυτικά τιμολόγια του ΥΠΕΧΩΔΕ σε μεγάλο μέρος των έργων πολιτικού μηχανικού». Δηλαδή, εύλογο τίμημα 90 δισ.

Ο εκπρόσωπος του υπουργείου Γεωργίας κ. **Δ. Μαργαλιανός** υποστήριξε ότι «δέχεται ως εύλογο τίμημα αυτό που προκύπτει με βάση τις εκτιμήσεις των εκπροσώπων του ΥΠΕΧΩΔΕ». Δηλαδή, πάλι 90 δισ. Ο κ. **Θ. Γιαννακόπουλος**, που εκπροσωπούσε το υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, υποστήριξε ότι «οι εκτιμήσεις της ΔΕΗ στην Ειδική Τεχνική Επιτροπή για τα υπό κατασκευή έργα είναι συντηρητικές» και καθόρισε το εύλογο τίμημα στα 89 δισ. Ο άλλος εκπρόσωπος του ΥΠΕΘΟ, κ. **Ι. Μπίρης**, είπε ότι «το εύλογο του τιμήματος κυμαίνεται μεταξύ των δύο εκτιμήσεων του πρακτικού της Ειδικής Τεχνικής Επιτροπής», δηλαδή 89 δισ.

Ο εκπρόσωπος των εργοληπτών δημοσίων έργων κ. **Ι. Οικονόμου** δήλωσε ότι «συμφωνεί με τις εκτιμήσεις των εκπροσώπων της ΔΕΗ» και υποστήριξε ότι «δεν βλέπει να υπάρχουν ιδιαίτεροι κίνδυνοι στο έργο λόγω των εκτιμηθέντων, ώστε να υπάρξουν πρόσθετες επιβαρύνσεις». Ο ίδιος προσέθεσε ότι, αν

διασφαλισθεί η συμμετοχή ελληνικών εταιρειών στα έργα, τότε «ενδεχομένως θα μπορούσε το εύλογο τίμημα να φθάσει στα 90 δισ.».

Ο πρόεδρος της επιτροπής κ. **Γ. Βλάχος** υποστήριξε ότι το εύλογο τίμημα για τα συγκεκριμένα έργα, «όπως απεφάνθη η πλειοψηφία των μελών της Επιτροπής, με την οποία ο ίδιος συντάσσεται, πρέπει να κυμανθεί μεταξύ των 89 και 90 δισ. δρχ.».

Ο εκπρόσωπος του ΤΕΕ κ. **Κ. Σαββίδης** καθόρισε το εύλογο τίμημα από 76 ως 84 δισ. δρχ. υποβάλλοντας και σχετικό υπόμνημα, σε μια προσπάθεια να υπάρξει ομοφωνία, όπως αναφέρεται και στο πρακτικό.

ΤΟ ΟΛΟ πρόβλημα στον διαγωνισμό αυτόν - που ξεκίνησε το 1988 - είναι ότι υπεβλήθη μία μόνον προσφορά στις 14 Απριλίου 1989, ενώ είχαν προεπωληθεί έξι όμιλοι. Ο αρχικός σχεδιασμός προέβλεπε κατασκευή του έργου με αυτοχρηματοδότηση. Προσφορά, λοιπόν, υπέβαλε μόνον η κοινοπραξία «Taylor Woodrow International Ltd», για το συνολικό έργο που περιελάμβανε τη μελέτη, προμήθεια, κατασκευή και παράδοση σε κατάσταση πλήρους λειτουργικότητας όλων των εγκαταστάσεων που απαιτούνται για την άρδευση, έγγραφο βελτίωση και παραγωγή υδροηλεκτρικής ενέργειας με κατ' αποκοπήν τίμημα 591.733.661.464 δρχ., εκ των οποίων για το σύνολο των έργων κεφαλής 244.504.067.048 δρχ. και για το σύνολο των αρδευτικών και εγγειοβελτιωτικών έργων 347.229.594.416 δρχ.

Το τίμημα της οικονομικής προσφοράς της κοινοπραξίας ΤΑΥΕΥ-ΡΟ για το τμήμα των έργων κεφαλής που περιλαμβάνει τη μελέτη, προμήθεια, κατασκευή και παράδοση σε κατάσταση πλήρους λειτουργικότητας των έργων

υδροηλεκτρικού Συκιάς - Σήραγγα Εκτροπής Αχελώου Θεσσαλίας - υδροηλεκτρικού Πενκοφύτου είναι κατ' αποκοπήν τίμημα 118.144.217.050 δρχ. και αφορά το 20% του αρχικού έργου.

Ακριβώς επειδή υπήρξε μία και μόνον προσφορά, οι επιτροπές που προαναφέρθηκαν έπρεπε να προσδιορίσουν το εύλογο τίμημα του έργου, για την προστασία των συμφερόντων του Δημοσίου, αφού εξέλιπε πλέον ο όρος της αυτοχρηματοδότησης. Η χρηματοδότηση του έργου γίνεται κατά 25% από εκχώρηση της ΕΟΚ - συμπεριλαμβανεται στα ΣΠΑ -, κατά 35% από δάνειο της Ευρωπαϊκής Τράπεζας και κατά 40% από τις δημόσιες επενδύσεις.

ΕΝ ΤΩ ΜΕΤΑΞΥ, εκπρόσωποι 14 εταιρειών που συμμετείχαν στους ομίλους που προεπελέγησαν αλλά δεν υπέβαλαν τελική προσφορά διαμαρτυρήθηκαν τονίζοντας ότι δεν γνώριζαν την αλλαγή των όρων χρηματοδότησης του έργου. Στη διακήρυξη του διαγωνισμού όμως αναφερότο ότι το Δημόσιο είχε τη δυνατότητα να αλλάξει τους όρους χρηματοδότησης - και επομένως δεν έγινε δεκτή η διαμαρτυρία.

Για να εγκριθεί από τη Βουλή η σύμβαση ανάθεσης του έργου έχει δηλωθεί από την ηγεσία του ΥΠΕΘΟ ότι πρέπει να υπάρξει ομοφωνία πρόταση ως προς το ύψος του κατ' αποκοπήν τιμήματος, γεγονός όμως που δεν επιτεύχθηκε. Ο εκπρόσωπος του ΤΕΕ στην επιτροπή εισήγησης για την ανάθεση, κ. **Κ. Σαββίδης**, αφού επισήμανε ότι «θα ήταν τραγικό λάθος να μην ανατεθεί το έργο, δεδομένου ότι πρόκειται για τη μοναδική και τελευταία ευκαιρία έναρξης κατασκευής του, ένα έργο που το επιθυμούν πάση θυσία οι Θεσσαλοί, αλλά και όλα τα κόμματα της Βουλής», προέβλεπε σε συμβιβαστική πρόταση, σε μια προσπάθεια να υπάρξει ομοφωνία της επιτροπής ως προς το εύλογο τίμημα στο ύψος των 85 δισ. δρχ. Η πρόταση αυτή όμως δεν απέδωσε, γιατί τα άλλα μέλη της επιτροπής δεν μετακινήθηκαν από τις θέσεις τους. Έτσι, η πρόταση απεσύρθη και ο κ. Σαββίδης έμεινε στη δική του θέση εκτιμώντας το εύλογο τίμημα για τα συγκεκριμένα έργα μεταξύ 76-84 δισ. δρχ. «Κατά την άποψη που διαμόρφωσα από τη μελέτη όλων των στοιχείων μέσα στο ασφυκτικό χρονικό διάστημα των 20 ημερών, το εύλογο τίμημα κατά τη γνώμη μου ευρίσκεται περί τα 79.264.000.000 δρχ., δεχόμενος μία διακύμανση λόγω αοριστιών, πολλών παραμέτρων και παραδοχών της τάξεως των 5% πλέον ή ελάττων, ήτοι από 75.300.000.000 έως 83.227.000.000 δρχ.», προσέθεσε.

Έτσι, η πλειοψηφία των μελών της επιτροπής συμφώνησε ότι το κατ' αποκοπήν τίμημα είναι 89-90 δισ., δύο μέλη της επιτροπής έκριναν το τίμημα αυτό άνω των 80 δισ. και ένα μέλος από 76 ως 84 δισ. δρχ. Παράλληλα, η ΔΕΗ, που επιμένει στα 80 δισ. δρχ., μένει εκτός «παιχνιδιού» με την πρόφαση ότι δεν μπορεί να αναλάβει το έργο, διότι στην περίπτωση αυτή δεν θα υπάρξει χρηματοδότηση από την ΕΟΚ.

Το ερώτημα, βεβαίως, που μένει αναπάντητο είναι: Πώς η ΔΕΗ μπορεί να κατασκευάσει το έργο με 80 δισ. δρχ. - ίσως και λιγότερα - και ο ιδιώτης κατασκευαστής δεν μπορεί; Μήπως οι επιμένοντες στο υψηλό κονδύλι προσδίδουν σε άλλες παραμέτρους; Και αν ναι, ποιες είναι αυτές; Στην προκειμένη πάντως περίπτωση έχουμε μια διαφορά περί τα 10 δισεκατομμύρια δραχμές, τα οποία κάποιος θα καρπωθούν...

Πώς η ΔΕΗ μπορεί να κατασκευάσει το έργο με 80 δισ. δρχ. και ο ιδιώτης κατασκευαστής δεν μπορεί; Μήπως οι επιμένοντες στο υψηλό κονδύλι προσδίδουν σε άλλες παραμέτρους; Και αν ναι, ποιες είναι αυτές; Στην προκειμένη πάντως περίπτωση έχουμε μια διαφορά περί τα 10 δισεκατομμύρια δραχμές, τα οποία κάποιος θα καρπωθούν...